

Polityka Senioralna Gminy Komorniki na lata 2026-2030

I. Wstęp

Początek realizacji Polityki Senioralnej w Gminie Komorniki przypada na rok 2020, kiedy to Uchwałą Rady Gminy Komorniki nr XVI/126/2019 z dnia 24 października 2019 r. przyjęto dokument „Polityka Senioralna Gminy Komorniki na lata 2020–2025”. Dokument ten stanowił istotny element lokalnej polityki społecznej, będąc rozwinięciem i uszczegółowieniem zapisów Strategii Rozwoju Gminy w zakresie działań skierowanych do osób starszych. Wyznaczył on spójne i długofalowe kierunki działań w kluczowych obszarach, takich jak aktywizacja społeczna seniorów, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz integracja międzypokoleniowa.

Pierwsze lata wdrażania Polityki Senioralnej przypadły na okres pandemii COVID-19, co w znaczący sposób wpłynęło na możliwości realizacji zaplanowanych działań. Osoby starsze, jako grupa szczególnie narażona na skutki zakażenia, zmuszone były do ograniczenia kontaktów społecznych oraz zachowania szczególnej ostrożności. W konsekwencji wiele inicjatyw zostało odwołanych, przesuniętych w czasie lub dostosowanych do obowiązujących reżimów sanitarnych. Jednocześnie gmina podejmowała działania mające na celu zapewnienie alternatywnych form wsparcia, w tym rozwój inicjatyw zdalnych, indywidualnych form pomocy oraz mniejszych, lokalnych przedsięwzięć.

W 2023 roku dokonano aktualizacji dokumentu, dostosowując jego założenia do zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz doświadczeń wynikających z realizacji polityki w trudnym okresie pandemicznym. Aktualizacja ta pozwoliła na lepsze uwzględnienie nowych potrzeb seniorów, w szczególności w zakresie przeciwdziałania samotności, wsparcia psychologicznego, poprawy dostępu do usług zdrowotnych oraz rozwoju kompetencji cyfrowych.

Polityka Senioralna Gminy Komorniki stanowi jeden z kluczowych dokumentów strategicznych w obszarze polityki społecznej i wyznacza kierunki działań samorządu na rzecz poprawy jakości życia osób starszych. Jej realizacja potwierdziła, jak istotne znaczenie mają działania integracyjne, edukacyjne i prozdrowotne w utrzymaniu dobrostanu seniorów oraz ich aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.

W związku ze zmieniającymi się uwarunkowaniami demograficznymi, społecznymi i zdrowotnymi oraz rosnącą liczbą osób starszych, w styczniu 2026 r., Zarządzeniem Wójta Gminy Komorniki nr 361/2026 z dnia 12 stycznia 2026 r., powołany został Zespół ds. Polityki Senioralnej. W jego skład weszli przedstawiciele Urzędu Gminy, Rady Gminy, Rady Seniorów, jednostek organizacyjnych gminy, w tym instytucji kultury i sportu, Ośrodka Pomocy Społecznej, a także osoby aktywnie działające na rzecz seniorów, w szczególności reprezentanci środowisk senioralnych.

Do głównych zadań Zespołu należało przeprowadzenie kompleksowej diagnozy sytuacji osób starszych w gminie Komorniki, analiza dotychczas realizowanych działań oraz identyfikacja kluczowych potrzeb i wyzwań na kolejne lata. Istotnym elementem prac są również konsultacje społeczne, które umożliwiają włączenie samych seniorów oraz podmiotów działających na ich rzecz w proces współtworzenia dokumentu, co sprzyja lepszemu dopasowaniu planowanych działań do realnych oczekiwań i potrzeb mieszkańców.

Efektom prac Zespołu jest opracowanie nowej „Polityki Senioralnej Gminy Komorniki na lata 2026–2030”. Dokument ten w sposób kompleksowy i spójny określa cele strategiczne, kierunki działań oraz narzędzia wsparcia dla osób starszych. Zakłada zarówno kontynuację sprawdzonych i efektywnych rozwiązań, jak i wdrażanie nowych inicjatyw odpowiadających na aktualne wyzwania. Szczególny nacisk położono na rozwój usług społecznych, wspieranie aktywności i integracji seniorów, poprawę dostępności przestrzeni publicznej, rozwój usług zdrowotnych i opiekuńczych, a także wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej oraz międzypokoleniowej.

Nowa Polityka Senioralna stanowi odpowiedź na dynamicznie zmieniające się potrzeby starzejącego się społeczeństwa i wyznacza kierunki działań Gminy Komorniki w zakresie tworzenia przyjaznego, włączającego i bezpiecznego środowiska życia dla osób starszych w nadchodzących latach.

Co mówią liczby?

Według prognozy demograficznej Głównego Urzędu Statystycznego [...], w perspektywie do roku 2050 ludność Polski będzie stawała się coraz starsza. Równoległe do przewidywanego spadku liczby ludności ogółem (o 4,3 mln osób do roku 2050), spodziewany jest stały wzrost liczby osób w wieku senioralnym.

W województwie wielkopolskim, podobnie jak w całej Polsce, postępuje proces starzenia się ludności. W 2021 r. współczynnik starości demograficznej zwiększył się o 0,4 p.proc. do 17,6% (w kraju o 0,4 p.proc. do 18,9%). Mediana wieku przesunęła się z 40,3 w 2020 r. do 40,7 lat w 2021 r. (w kraju z 41,6 do 41,9). Indeks starości, czyli relacja pokoleniowa dziadków i wnuczków zwiększyła się o 3 do 106 osób. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego wyniósł 10, co oznacza, że na 100 osób w wieku 50–64 lata

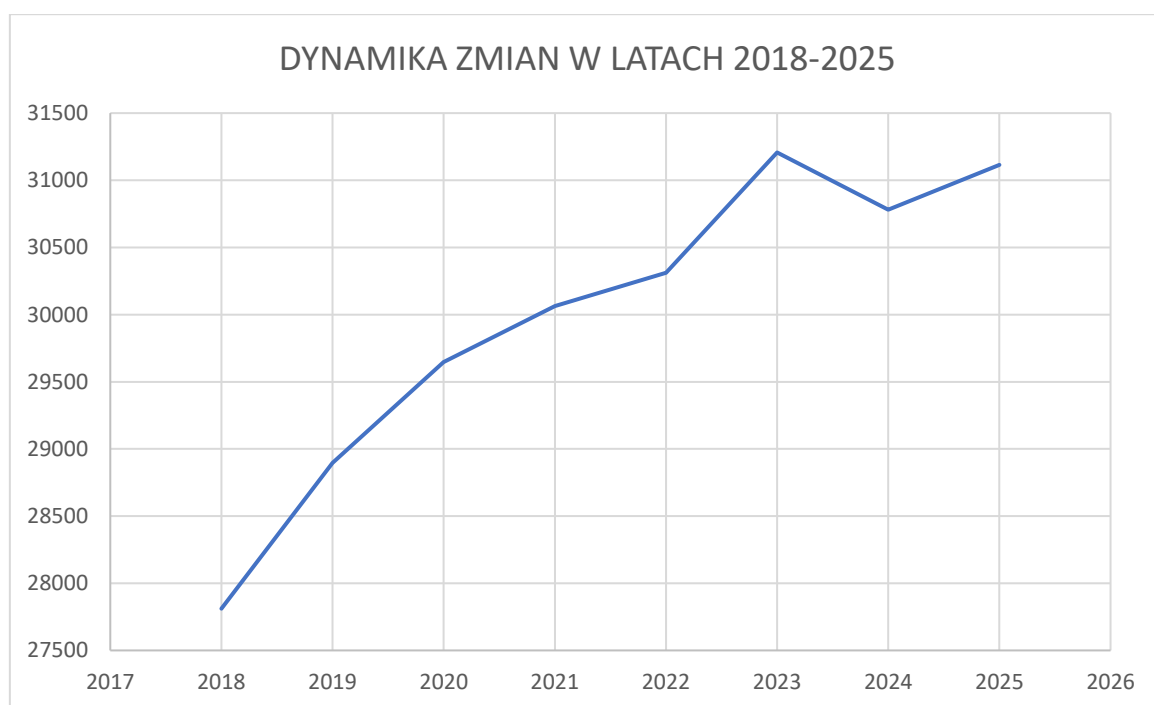
przypadało 10 osób w wieku 85 lat i więcej. W wyniku zmian w strukturze wieku ludności, wzrasta wartość współczynnika obciążenia demograficznego. W 2021 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 68,4 osób w wieku nieprodukcyjnym wobec 67,4 przed rokiem.

W województwie wielkopolskim populacja osób w wieku 65 lat i więcej zwiększyła się w ciągu roku o 2,2% i w 2021 r. objęła 616,2 tys. (wśród mężczyzn wzrost wyniósł 2,5%, a w grupie kobiet – 2,0%). W zbiorowości osób starszych obserwuje się przewagę liczebną kobiet – ich udział wyniósł 59,5%, tj. o 0,1 p.proc. mniej niż w 2020 r. Liczniejsza grupa ludności w wieku 65 lat i więcej mieszkała w miastach (61,4% wobec 38,6% na wsi). Symptodem wskazującym na starzenie się społeczeństwa jest wzrost współczynnika starości demograficznej. W 2021 r. udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności wyniósł 17,6%, tj. o 0,4 p.proc. wyżej niż przed rokiem.

II. Diagnoza sytuacji osób starszych w Gminie Komorniki

2.1. Sytuacja demograficzna

Na koniec 2025 r. liczba ludności w gminie Komorniki wynosiła 31 114, w tym 16 116 kobiet i 14 998 mężczyzn. Od roku przyjęcia Polityki liczba ludności zwiększyła się o 3 303, a od aktualizacji Polityki liczba ludności zmniejszyła się o 93. Osoby w wieku 60+, czyli adresaci polityki senioralnej stanowią obecnie ponad 13% całej populacji gminy. To więcej niż w 2019 roku (11,3%) ale mniej niż w 2023 (15%).

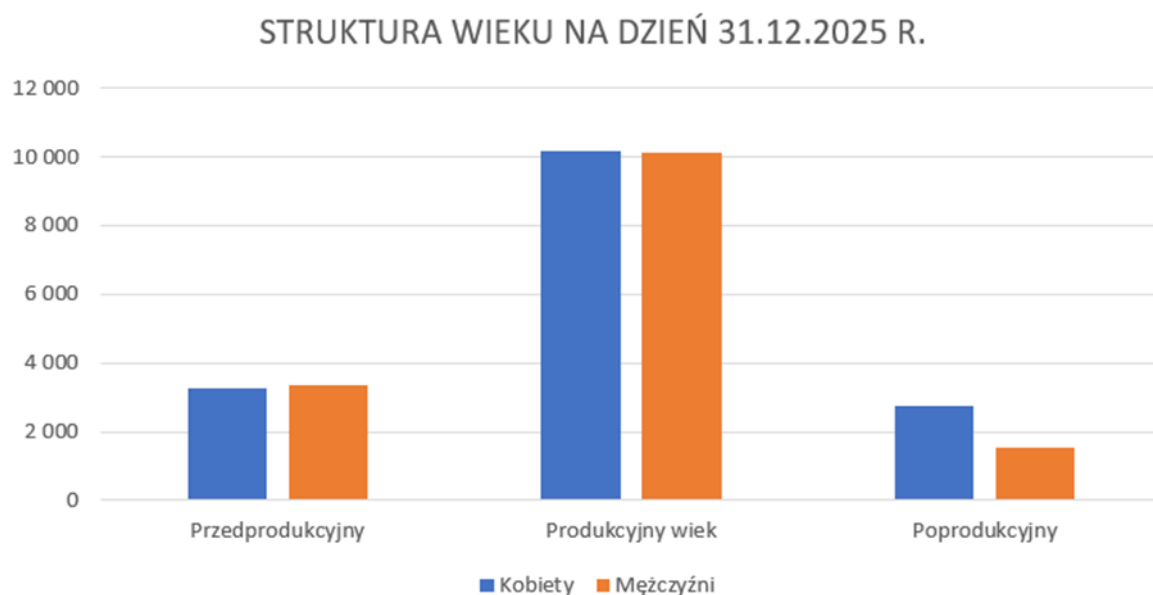

Dynamika zmian liczby mieszkańców Gminy Komorniki w latach 2018-2025.

W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych:

- liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej) wynosiła 6 597;
- liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (15-59 lat i 15-64 lata) wynosiła 20 260;
- liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (60/65+) wynosiła 4 283.

Mimo sytuacji demograficznej obserwowanej w skali kraju, społeczeństwo gminy Komorniki jest stosunkowo młode. Zgodnie z prognozą demograficzną opracowaną dla gmin, przewiduje się, że w 2030 r. Komorniki będą charakteryzowały się najniższym odsetkiem osób 60-letnich i starszych w ogólnej liczbie mieszkańców (14,7%). Nie oznacza to, że gmina się nie starzeje, ale przez intensywny rozwój w zakresie budownictwa mieszkaniowego, tak atrakcyjnego dla młodych osób z dziećmi i, w efekcie, wysoki przyrost naturalny, starzenie ludności w gminie postępuje wolniej.

Struktura wieku mieszkańców Gminy Komorniki, stan na dzień 31.12.2025 r.

Mieszkańcy poszczególnych miejscowości Gminy Komorniki, stan na 31.12.2025 r.

/porównanie z danymi z 2023 r./

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców 60+	Kobiety	Mężczyźni	K+M 60+ (%)
Chomęcice	1397 (+86)	226 (-22)	141	85	16%
Głuchowo	713 (+12)	118 (-15)	72	46	16%
Jarosławiec	20 (-1)	6 (+4)	6	0	30%
Komorniki	9811 (+349)	1218 (-91)	796	422	12%
Łęczyca	900 (+27)	200 (+11)	118	82	22%
Plewiska	11682 (+284)	1449 (-85)	964	485	12%
Rosnowo	395 (+64)	33 (-2)	18	15	8%
Rosnówko	995 (+27)	192 (-20)	116	76	19%
Szreniawa	786 (+30)	135 (-19)	83	52	17%
Walerianowo	592 (+97)	70 (+2)	45	25	12%
Wiry	4287 (+291)	636 (-69)	405	231	15%
Ogółem	31 114	4 283			14%
Kobiety	16 116	2 764			17%
Mężczyźni	14 998	1 519			10%

2.2. Instytucje i organizacje działające na rzecz seniorów.

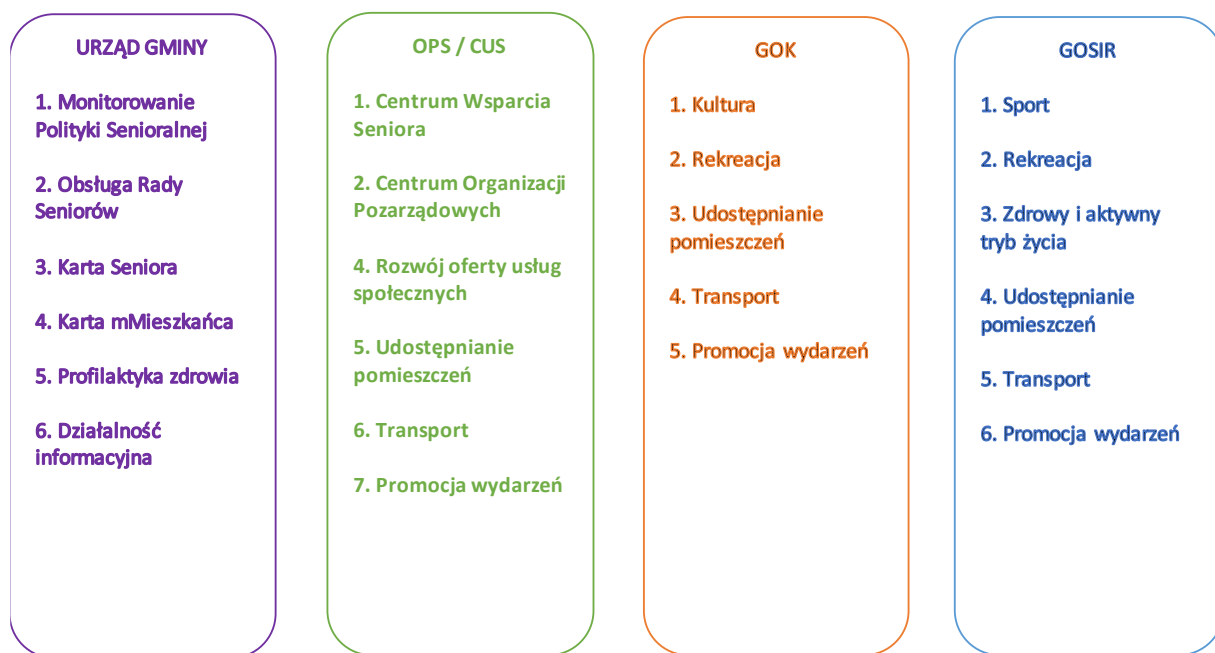
Działania dedykowane seniorom podejmują w różnym stopniu wszystkie jednostki organizacyjne i pomocnicze, są to m.in.:

- Urząd Gminy Komorniki
- Ośrodek Pomocy Społecznej/Centrum Usług Społecznych w Komornikach
- Gminny Ośrodek Kultury w Komornikach
- Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komornikach
- Gminna Biblioteka Publiczna
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych
- Szkoły i Przedszkola
- Sołectwa
- Zakłady Opieki Zdrowotnej z terenu gminy Komorniki
- Organizacje Pozarządowe

Ustala się, że głównymi realizatorami Polityki Senioralnej są:

- Ośrodek Pomocy Społecznej/Centrum Usług Społecznych w Komornikach
- Gminny Ośrodek Kultury w Komornikach
- Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komornikach

przy następującym podziale obszarów działań:

Na terenie gminy Komorniki aktywnie funkcjonuje sześć Klubów Seniora, które łącznie zrzeszają 448 członków. Kluby te stanowią istotny element lokalnego systemu wsparcia i aktywizacji osób starszych, tworząc przestrzeń do integracji, rozwijania zainteresowań oraz budowania relacji społecznych.

Warto zauważyć, że część seniorów angażuje się równolegle w działalność więcej niż jednego klubu. Zjawisko to świadczy o wysokim poziomie aktywności i potrzebie uczestnictwa w różnorodnych formach życia społecznego, a także o atrakcyjności oferty poszczególnych Klubów Seniora. Jednocześnie wskazuje na silne zaangażowanie tej grupy mieszkańców w życie lokalnej społeczności.

Seniorzy z terenu gminy Komorniki zrzeszeni są w następujących Klubach Seniora:

- Stowarzyszenie Komornickich Seniorów „Aktywni Razem” – 137 członków
- Klub Seniora w Rosnówku - 121 członków
- Klub Seniora w Plewiskach – 75 członków
- Klub Seniora w Łęczycy – 65 członków
- Klub Seniora Głuchowo – 30 członków
- Parafia pw. Św. Jana XXIII – 20 członków.

Liczba seniorów zrzeszonych w klubach systematycznie wzrasta, co świadczy o rosnącym zainteresowaniu aktywnością społeczną oraz potrzebie integracji wśród osób starszych. Jednocześnie obserwuje się zjawisko uczestnictwa tych samych osób w kilku klubach, co z jednej strony potwierdza ich wysoką aktywność i zaangażowanie, z drugiej zaś może wskazywać na ograniczoną liczbę nowych

uczestników włączających się w działalność środowisk senioralnych. Zjawisko to stanowi istotną przesłankę do podejmowania działań mających na celu poszerzenie oferty oraz dotarcie do szerszego grona osób starszych, w tym tych dotychczas nieaktywnych.

Gmina Komorniki oraz jej jednostki organizacyjne w sposób konsekwentny wspierają środowisko seniorów, udostępniając im nieodpłatnie infrastrukturę gminną. Seniorzy mają możliwość regularnego korzystania z pomieszczeń domów kultury, które stanowią ważne miejsca spotkań, integracji oraz realizacji inicjatyw oddolnych. Ponadto aktywnie wykorzystują obiekty sportowe Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji, uczestnicząc w zajęciach ruchowych dostosowanych do ich potrzeb i możliwości.

Osoby starsze z terenu gminy chętnie i licznie biorą udział w wydarzeniach o charakterze sportowo-rekreacyjnym oraz kulturalnym. Udział ten nie tylko sprzyja poprawie kondycji fizycznej i psychicznej, ale również wzmacnia więzi społeczne oraz poczucie przynależności do lokalnej wspólnoty. Wydarzenia te stanowią także przestrzeń do międzypokoleniowej integracji oraz aktywizacji osób starszych w różnych obszarach życia społecznego.

Istotnym elementem wsparcia środowiska senioralnego jest również współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi. Od trzech lat Gmina Komorniki udziela dotacji w formie dofinansowania realizacji zadania publicznego Stowarzyszeniu Komornickich Seniorów. Dzięki środkom pochodzącym z budżetu gminy Stowarzyszenie realizuje różnorodne przedsięwzięcia skierowane do osób starszych, w tym m.in. kursy komputerowe podnoszące kompetencje cyfrowe, działania prozdrowotne, takie jak badania profilaktyczne, a także inicjatywy edukacyjne i integracyjne.

W perspektywie kolejnych lat istotną rolę w systemie wsparcia osób starszych będzie odgrywało Centrum Usług Społecznych, które powstanie w wyniku przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej. Podstawę do utworzenia nowej jednostki stanowi **Uchwała Nr XXXIV/327/2026 Rady Gminy Komorniki z dnia 20 kwietnia 2026 r. w sprawie utworzenia Centrum Usług Społecznych**. Zgodnie z przyjętymi założeniami organizacyjnymi, jednostka ta rozpocznie swoją działalność z dniem 1 stycznia 2027 r. CUS będzie realizował zadania z zakresu usług społecznych, integrując i koordynując wsparcie kierowane do mieszkańców, w szczególności osób starszych, niesamodzielnych oraz ich rodzin.

W ramach nowej struktury funkcjonować będzie Centrum Wsparcia Seniora. Jednostka ta stanowić będzie ważne uzupełnienie istniejącej, dobrze rozwiniętej oferty kulturalnej i sportowej, koncentrując się przede wszystkim na rozwoju, koordynacji oraz integracji usług społecznych na rzecz mieszkańców. Centrum Usług Społecznych odegra kluczową rolę w zakresie organizacji wsparcia dla seniorów, w tym usług opiekuńczych, działań profilaktycznych, aktywizujących oraz integrujących, odpowiadając na rosnące i zróżnicowane potrzeby osób starszych.

Działania te przyczyniają się do zwiększenia aktywności seniorów, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz poprawy jakości ich życia. Jednocześnie wskazują na potrzebę dalszego rozwijania współpracy z organizacjami społecznymi oraz wzmacniania mechanizmów wsparcia, które umożliwią jeszcze pełniejsze wykorzystanie potencjału środowiska senioralnego w gminie.

III. Problemy i oczekiwania osób starszych na podstawie rozmów.

Na spotkaniu w gronie członków Zespołu ds. aktualizacji polityki senioralnej dokonano przeglądu stopnia realizacji zamierzonych w 2019 r. działań oraz ówczesnie zdiagnozowanych potrzeb i problemów.

Problemy – aktualizacja

Zdiagnozowane w 2019 r.	Aktualizacja 2026 r.	Wnioski i kierunki działań
Dostępność lokali i przestrzeni oraz złe warunki lokalowe, w których seniorzy mogliby aktywnie spędzać czas (z dostępem do napojów i urządzeń sanitarnych).	Seniorzy nie zgłaszają problemów w zakresie dostępu do lokali i ich stanu technicznego. Regularnie korzystają z obiektów GOK i GOSiR, których stan jest utrzymywany na bieżąco na dobrym poziomie.	Kontynuacja utrzymania i modernizacji infrastruktury wykorzystywanej przez seniorów oraz zapewnienie dostępności obiektów do działań integracyjnych i aktywizacyjnych.
Ograniczone fundusze na wyjazdy i relaks.	Seniorzy zgłaszają potrzebę zwiększenia środków przeznaczonych na wyjazdy i działania rekreacyjne z uwagi na aktualną sytuację ekonomiczną. Wskazano potrzebę podziału działań pomiędzy GOSiR, GOK i UG oraz organizacji wyjazdów przez GOK dla wszystkich seniorów 60+.	Zwiększenie środków finansowych na organizację wyjazdów, wycieczek i działań rekreacyjnych dla seniorów oraz rozwijanie oferty dostępnej dla wszystkich mieszkańców 60+.
Samotność i wykluczenie społeczne.	Problem nadal występuje, szczególnie po okresie pandemii. Seniorzy wskazują na potrzebę rozwijania samopomocy sąsiedzkiej oraz działań wspierających osoby samotne. OPS realizuje programy dla seniorów z niepełnosprawnością, funkcjonuje Centrum Wsparcia Seniora finansowane ze środków ROPS. Informacje przekazywane są również poprzez „Nowiny Komornickie”.	Rozwijanie programów wsparcia społecznego, działań integracyjnych i usług środowiskowych dla seniorów samotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Ograniczony dostęp do rehabilitacji.	Problem ma charakter systemowy i ogólnopolski. Realizatorzy koncentrują się na profilaktyce, organizacji zajęć sportowych, gimnastycznych oraz spotkań z rehabilitantami. Funkcjonuje program teleopieki w ramach Centrum Wsparcia Seniora. Seniorzy zgłaszają potrzebę zwiększenia liczby zajęć gimnastycznych.	Wzmacnianie działań profilaktycznych, rozwijanie oferty zajęć ruchowych i rehabilitacyjnych oraz zwiększanie dostępności usług wspierających zdrowie seniorów.

Ograniczony dostęp do specjalistycznych usług medycznych.	Problem ma charakter systemowy i ogólnopolski. Przychodnie na terenie gminy są partnerami Programu „Komornicka Karta Seniora”. Gmina organizuje cykliczne wydarzenia „Biała Sobota” oraz dofinansowuje badania specjalistyczne dla seniorów realizowane przez organizacje senioralne i podczas Targów Senioralnych.	Kontynuacja działań profilaktycznych, współpracy z placówkami medycznymi oraz wspierania dostępu seniorów do badań i konsultacji specjalistycznych.
Trudności w dostaniu się do obiektów sportowych i kulturalnych (odległość).	Seniorzy aktualnie nie zgłaszają problemów w tym zakresie. Dostępność zajęć gimnastycznych zapewniona jest w świetlicach wiejskich i ogólnodostępnych obiektach sportowych. Uruchomiono linię gminną PUK, realizowane są także programy „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” oraz opieka wytchnieniowa.	Kontynuacja działań transportowych i wspierających mobilność seniorów oraz rozwijanie usług umożliwiających udział w życiu społecznym i kulturalnym gminy.

Oczekiwania – aktualizacja

Wyrażone w 2023 r.	Aktualizacja 2026 r.	Wnioski i kierunki działań
Ciekawa oferta kulturalna dla seniorów: spotkania z ciekawymi osobowościami.	GOK organizuje cykliczne koncerty ze zniżką dla seniorów. W CTK oraz filiach GOK odbywają się bezpłatne spotkania, wykłady, warsztaty i porady prawne.	Kontynuacja i rozwój oferty kulturalnej oraz edukacyjnej skierowanej do seniorów, ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń integracyjnych i bezpłatnych form aktywności.
Organizowanie wycieczek i wyjazdów.	Pomoc w organizacji wyjazdów i wycieczek realizowana jest przez GOK, GOSIR i OPS/CUS w ramach dostępnych środków. Przyjęto zasadę, że każdy senior może skorzystać z jednego dofinansowanego wyjazdu rocznie, z pierwszeństwem dla osób wcześniej niekorzystających z dofinansowania. Ewidencję prowadzą kluby seniora we współpracy z GOK, GOSiR i OPS/CUS.	Kontynuacja dofinansowania wyjazdów oraz zapewnienie równego dostępu seniorów do oferty rekreacyjnej i turystycznej.
Organizowanie aktywnego spędzania czasu.	Oczekiwanie realizowane jest na bieżąco poprzez ofertę zajęć i wydarzeń organizowanych przez gminne jednostki.	Dalsze rozwijanie oferty aktywizacyjnej dostosowanej do potrzeb i zainteresowań seniorów.

Zapewnienie warunków do aktywności fizycznej z opieką rehabilitanta.	W świetlicach wiejskich oraz na obiektach sportowych prowadzone są regularne zajęcia gimnastyczne pod kierunkiem osób posiadających uprawnienia rehabilitanta.	Kontynuacja i rozwijanie działań wspierających aktywność fizyczną oraz profilaktykę zdrowotną seniorów.
Konsultacje z rehabilitantem i profilaktyka.	Działania realizowane są poprzez spotkania profilaktyczne, konsultacje oraz zajęcia wspierające zdrowie i sprawność seniorów.	Wzmacnianie działań profilaktycznych oraz zwiększanie dostępności konsultacji specjalistycznych dla seniorów.
Stwarzanie warunków do rozwijania pasji i zainteresowań.	Realizowane dzięki ofercie kulturalnej i sportowej dostępnej nieodpłatnie lub ze zniżką dla seniorów.	Kontynuacja działań wspierających rozwój zainteresowań, aktywności twórczej i integracji społecznej seniorów.
Integracja rówieśnicza i międzypokoleniowa.	Organizowane są cykliczne wydarzenia i spotkania realizowane we współpracy z gminnymi szkołami, przedszkolami oraz GOK.	Wspieranie działań integracyjnych i międzypokoleniowych budujących więzi społeczne oraz aktywność seniorów.
Poprawa bezpieczeństwa.	Regularnie organizowane są spotkania z przedstawicielami policji, straży gminnej oraz ochotniczej straży pożarnej.	Kontynuacja działań edukacyjnych zwiększających bezpieczeństwo seniorów w życiu codziennym i cyfrowym.
Karta Seniora.	Program funkcjonuje od 2020 r. i obejmuje ponad 37 partnerów. Do 2025 r. kartę wyrobiło 863 mieszkańców gminy. Seniorzy oczekują dalszego poszerzania grona partnerów oferujących zniżki.	Rozwijanie programu „Komornicka Karta Seniora” oraz pozyskiwanie nowych partnerów oferujących ulgi i preferencje dla seniorów.
Powołanie Rady Seniorów.	Rada Seniorów Gminy Komorniki została powołana w 2021 r. Obsługę organizacyjną zapewniają UG Komorniki i GOK.	Wzmacnianie udziału seniorów w procesach konsultacyjnych i lokalnym życiu społecznym.
Stworzenie gminnego klubu seniora i wyznaczenie koordynatora działań na rzecz seniorów.	Seniorzy zrezygnowali z pomysłu tworzenia jednego gminnego klubu seniora. Powstało Stowarzyszenie Komornickich Seniorów „Aktywni Razem”, a lokalne kluby seniora zachowały dotychczasową formę działania.	Wspieranie działalności lokalnych klubów seniora oraz organizacji zrzeszających osoby starsze.
Potrzeba lepszej komunikacji i informacji dla seniorów.	Seniorzy zgłosili potrzebę stworzenia stałej rubryki informacyjnej adresowanej do osób starszych w „Nowinach Komornickich”.	Rozwijanie systemu komunikacji i informacji skierowanej do seniorów poprzez lokalne media i kanały informacyjne gminy.

IV. Cele i kierunki działania realizacji Polityki Senioralnej

4.1. Adresaci Polityki Senioralnej

Adresatami Komornickiej Polityki Senioralnej są:

- seniorzy zamieszkujący Gminę Komorniki,
- organizacje skupiające seniorów,
- osoby, instytucje i podmioty zajmujące się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego.

4.2. Finansowanie

Zakłada się, że realizacja Programu Polityki Senioralnej w Gminie Komorniki będzie finansowana przede wszystkim ze środków własnych podmiotów odpowiedzialnych za jego wdrażanie. Kluczową rolę w tym zakresie odgrywają jednostki organizacyjne gminy, w szczególności:

- Centrum Usług Społecznych w Komornikach,
- Gminny Ośrodek Kultury w Komornikach,
- Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Komornikach.

Jednostki te planują corocznie wyodrębniać w swoich budżetach środki przeznaczone na działania skierowane do osób starszych, uwzględniając zarówno kontynuację dotychczasowych inicjatyw, jak i realizację nowych przedsięwzięć wynikających z założeń polityki senioralnej. Przyjmuje się jednocześnie, że minimalna kwota dofinansowania działań realizowanych w ramach polityki senioralnej zostanie utrzymana co najmniej na poziomie środków zaplanowanych w roku 2025.

Z uwagi na zmieniające się uwarunkowania ekonomiczne, w tym w szczególności skutki wysokiej inflacji oraz rosnące koszty realizacji usług i działań społecznych, przyjmuje się założenie stopniowego zwiększania nakładów finansowych przeznaczanych na wsparcie seniorów. Wzrost ten będzie uzależniony od możliwości finansowych poszczególnych jednostek oraz ogólnej sytuacji budżetowej gminy, jednak intencją jest systematyczne wzmacnianie zakresu i jakości oferowanego wsparcia.

Dla zobrazowania skali zaangażowania finansowego, w 2025 roku poszczególne podmioty zaplanowały następujące środki na realizację działań w obszarze polityki senioralnej: Urząd Gminy Komorniki – 100 000 zł, Gminny Ośrodek Kultury – 200 000 zł, natomiast Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji – 80 000 zł. Jednocześnie zakłada się, że w trakcie roku budżetowego środki te mogą być zwiększane, w miarę pojawiających się możliwości finansowych oraz rosnącego zapotrzebowania na działania kierowane do seniorów.

Należy przy tym podkreślić, że osoby starsze stanowią istotną grupę odbiorców wielu przedsięwzięć o charakterze ogólnym, takich jak wydarzenia kulturalne, sportowe, rekreacyjne czy integracyjne, finansowanych z budżetów wskazanych jednostek. Oznacza to, że rzeczywista skala wsparcia kierowanego do seniorów jest szersza niż wyłącznie środki dedykowane bezpośrednio polityce senioralnej, a ich uczestnictwo w życiu społecznym gminy ma charakter powszechny i wieloaspektowy.

Istotnym uzupełnieniem finansowania będą również środki zewnętrzne, pozyskiwane we współpracy z partnerami Gminy Komorniki. Wśród nich znajdują się organizacje pozarządowe realizujące zadania na rzecz osób starszych oraz fundusze pochodzące z programów krajowych i rządowych dedykowanych seniorom. Dywersyfikacja źródeł finansowania pozwoli na zwiększenie skali działań, a także

na wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań odpowiadających na zmieniające się potrzeby tej grupy mieszkańców.

Ważnym elementem systemu realizacji polityki senioralnej jest również współpraca z lokalnymi klubami seniora. Do 31 stycznia każdego roku obowiązywania programu kluby seniora zobowiązane są do przedstawiania planów działań na dany rok każdemu z głównych realizatorów. Na tej podstawie, w drodze uzgodnień pomiędzy realizatorami a klubami, ustalany jest sposób podziału środków oraz zakres dofinansowania poszczególnych inicjatyw. Proces ten ma charakter partnerski i elastyczny – wysokość wsparcia uzależniona jest od dostępnej puli środków oraz priorytetów określonych na dany rok, co pozwala na racjonalne i efektywne zarządzanie zasobami finansowymi.

Zakłada się również, że liderzy klubów seniora otrzymują wynagrodzenie za realizację działań organizacyjnych i koordynacyjnych na rzecz środowiska senioralnego. Szczegółowe zasady wynagradzania, zakres obowiązków oraz forma zatrudnienia zostaną doprecyzowane po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Komornikach.

Przyjęty model finansowania zakłada zatem zarówno stabilność podstawowych źródeł środków, jak i elastyczność w ich alokacji, co umożliwi skuteczną realizację założeń Polityki Senioralnej oraz dostosowywanie działań do bieżących potrzeb osób starszych w Gminie Komorniki.

4.3. Zasady monitorowania i ewaluacji

Za monitorowanie oraz ewaluację stopnia realizacji zadań określonych w niniejszym dokumencie odpowiada Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Gminy Komorniki. Jego rolą jest nie tylko gromadzenie i analiza danych, ale również inicjowanie działań korygujących oraz zapewnienie spójności realizacji polityki senioralnej we wszystkich zaangażowanych jednostkach organizacyjnych.

Istotnym elementem systemu monitoringu jest aktywne włączenie środowiska osób starszych w proces oceny realizowanych działań. Seniorzy, reprezentowani przez Gminną Radę Seniorów oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych, uczestniczą w monitorowaniu poprzez zgłaszanie opinii, uwag oraz postulatów. Takie podejście wzmacnia partycypacyjny charakter polityki senioralnej i pozwala lepiej dostosować podejmowane działania do rzeczywistych potrzeb odbiorców.

Monitoring ma charakter **ciągły i systematyczny**. Polega na stałej obserwacji zmian ilościowych i jakościowych zachodzących w obszarze realizacji polityki senioralnej. Jego celem jest dostarczanie rzetelnych informacji o postępach wdrażania poszczególnych działań, skuteczności zastosowanych narzędzi oraz osiągniętych rezultatach. Dzięki temu możliwe jest bieżące reagowanie na pojawiające się wyzwania oraz wprowadzanie niezbędnych korekt.

W ramach monitoringu realizowane będą w szczególności następujące działania:

- systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji opisowych dotyczących realizacji poszczególnych zadań,
- analiza wskaźników realizacji, w tym ich porównywanie w ujęciu czasowym (rok do roku),
- prowadzenie analiz tematycznych, pozwalających na pogłębioną ocenę wybranych obszarów,
- identyfikacja dobrych praktyk oraz barier w realizacji działań,
- opracowywanie rocznych sprawozdań prezentujących stopień realizacji polityki senioralnej.

Sprawozdawczość stanowi kluczowy element systemu monitorowania. Corocznie Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych przygotowuje raport z realizacji działań, który przedstawiany jest Wójtowi Gminy Komorniki oraz Gminnej Radzie Seniorów. Następnie Wójt przekazuje sprawozdanie Radzie Gminy.

Dokumenty te zawierają zarówno dane ilościowe (wskaźniki realizacji), jak i jakościową ocenę podejmowanych działań. Po zakończeniu okresu obowiązywania polityki senioralnej sporządzony zostanie raport końcowy, obejmujący kompleksową ocenę zrealizowanych przedsięwzięć, wskazanie osiągniętych efektów oraz rekomendacje dotyczące dalszych kierunków działań.

Ewaluacja stanowi pogłębiony etap oceny realizacji polityki senioralnej i koncentruje się na analizie skuteczności, efektywności oraz adekwatności podejmowanych działań. Obejmuje ona:

- ocenę stopnia osiągnięcia założonych celów i rezultatów,
- analizę zgodności realizowanych działań z przyjętymi założeniami,
- identyfikację rozbieżności pomiędzy planem a rzeczywistymi efektami,
- diagnozę przyczyn ewentualnych trudności i niepowodzeń,
- wskazanie obszarów wymagających interwencji lub zmiany podejścia,
- formułowanie rekomendacji dotyczących modyfikacji działań oraz kierunków rozwoju polityki senioralnej.

W perspektywie długofalowej monitoring i ewaluacja umożliwią ocenę adekwatności przyjętych metod działania oraz identyfikację ewentualnych zmian strukturalnych w zakresie kierunków polityki senioralnej. Pozwolą także na lepsze przygotowanie kolejnych edycji dokumentu strategicznego.

Za wdrażanie polityki senioralnej odpowiadają w szczególności trzy kluczowe podmioty: Ośrodek Pomocy Społecznej/Centrum Usług Społecznych, Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji. Każda z tych jednostek wyznacza koordynatora działań na rzecz seniorów, odpowiedzialnego za realizację zadań w ramach działalności statutowej.

Koordynatorzy pozostają w stałej współpracy, wymieniają się doświadczeniami oraz podejmują wspólne inicjatywy, dążąc do osiągnięcia jak najlepszych efektów oraz wysokiego poziomu satysfakcji seniorów. Ich działania są skoordynowane z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych, co zapewnia spójność podejmowanych przedsięwzięć.

Istotnym elementem systemu zarządzania polityką senioralną jest regularna komunikacja i współpraca z seniorami. Polityka realizowana jest w formule stałych konsultacji społecznych, które umożliwiają seniorom aktywne uczestnictwo w procesie decyzyjnym. Spotkania z przedstawicielami klubów seniora oraz innych środowisk senioralnych odbywają się nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy. Stanowią one forum wymiany informacji, opinii oraz pomysłów na nowe działania.

Tak zaprojektowany system monitoringu i ewaluacji zapewnia przejrzystość, efektywność oraz elastyczność realizacji Polityki Senioralnej, umożliwiając jej bieżące dostosowywanie do zmieniających się potrzeb mieszkańców gminy Komorniki.

4.4. Cel główny Polityki Senioralnej

Celem głównym Polityki Senioralnej w gminie Komorniki jest **tworzenie spójnego i przyjaznego systemu wsparcia, który umożliwi seniorom prowadzenie aktywnego, zdrowego, bezpiecznego i godnego życia**, przy jednoczesnym wzmacnianiu ich samodzielności oraz pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Realizacja tego celu zakłada podejmowanie działań w kilku wzajemnie uzupełniających się obszarach. Kluczowe znaczenie ma **wspieranie aktywności społecznej, obywatelskiej i kulturalnej seniorów**, tak aby mogli oni rozwijać swoje zainteresowania, utrzymywać relacje społeczne oraz współtworzyć życie lokalnej wspólnoty. Dzisiejsi seniorzy to osoby coraz częściej aktywne, otwarte i gotowe do podejmowania nowych wyzwań – polityka gminy powinna ten potencjał dostrzegać i wzmacniać.

Istotnym elementem jest również **promowanie zdrowia i profilaktyki**, w tym wspieranie dostępu do usług zdrowotnych, działań prozdrowotnych oraz aktywności fizycznej dostosowanej do możliwości osób starszych. Równolegle ważne jest **zapewnienie poczucia bezpieczeństwa**, zarówno w wymiarze społecznym, jak i zdrowotnym czy opiekuńczym – szczególnie dla seniorów mniej samodzielnych lub zagrożonych wykluczeniem.

Polityka Senioralna zakłada także **wspieranie niezależności i jak najdłuższego pozostawania seniorów w środowisku zamieszkania**, poprzez rozwój usług społecznych, opiekuńczych i sąsiedzkich, a także dostosowywanie przestrzeni publicznej do ich potrzeb.

Nie mniej ważnym celem jest **wzmacnianie integracji międzypokoleniowej**, budowanie relacji między młodszymi a starszymi mieszkańcami oraz przeciwdziałanie stereotypom związanym z wiekiem. Seniorzy powinni być postrzegani jako pełnoprawni i wartościowi uczestnicy życia społecznego, a ich wiedza i doświadczenie – jako istotny zasób lokalnej wspólnoty.

Wszystkie działania realizowane w ramach Polityki Senioralnej opierają się na **dialogu, współpracy i partnerstwie** pomiędzy samorządem, instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz samymi seniorami. Regularna ewaluacja i aktualizacja dokumentu – tak jak obecna – pozwala dostosowywać podejmowane działania do zmieniających się potrzeb i oczekiwań tej grupy mieszkańców.

4.5. Cele

L.p.	Cele operacyjne	Kierunki działań	Rozwinięty opis działań	Wskaźniki realizacji	Wykonawcy	Status	Budżet
I.	Zabezpieczenie osobom starszym dostępu do służby zdrowia i profilaktyki prozdrowotnej	Organizowanie otwartych wykładów z zakresu profilaktyki zdrowotnej	Organizacja cyklicznych spotkań edukacyjnych dla seniorów dotyczących profilaktyki chorób cywilizacyjnych, zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, zdrowego odżywiania oraz zasad korzystania z opieki zdrowotnej. Wykłady prowadzone przez lekarzy, dietetyków, fizjoterapeutów oraz specjalistów ochrony zdrowia.	Liczba zorganizowanych wykładów i spotkań edukacyjnych; liczba uczestników wydarzeń.	UG, OPS/CUS	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne
		Uruchomienie programu szczepień przeciw grypie	Realizacja programu szczepień ochronnych dla seniorów z możliwością refundacji lub dofinansowania kosztów szczepień. Działanie ma na celu ograniczenie zachorowań oraz powikłań pogrypowych wśród osób starszych.	Liczba osób objętych programem szczepień przeciw grypie.	UG, Starostwo Powiatowe, Metropolia Poznań, NGO	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne
		Uruchomienie badań profilaktycznych z refundacją	Organizacja i dofinansowanie badań profilaktycznych dla seniorów, w szczególności badań kardiologicznych, diagnostycznych i przesiewowych. Realizacja „białych sobót” oraz udział mieszkańców w programach zdrowotnych finansowanych ze środków zewnętrznych.	Liczba osób uczestniczących w badaniach profilaktycznych z refundacją.	UG, NGO	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne
		Organizacja Święta Seniora – imprezy integracyjnej dla seniorów	Organizacja corocznych wydarzeń integracyjnych dla seniorów obejmujących porady zdrowotne, konsultacje lekarskie, prezentację oferty zdrowotnej i aktywizacyjnej oraz działania edukacyjne dotyczące profilaktyki zdrowia i bezpieczeństwa. W ramach działań organizowane będą również wydarzenia kulturalne, sportowe i rekreacyjne wspierające aktywność społeczną seniorów, integrację międzypokoleniową, budowanie relacji społecznych oraz promowanie zdrowego i bezpiecznego stylu życia.	Organizacja wydarzenia co najmniej raz w roku kalendarzowym; liczba uczestników imprezy.	UG, OPS/CUS, GOK, GOSiR	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne

II.	Wzmocnienie systemu pomocy instytucjonalnej i społecznej skierowanej do osób starszych wymagających opieki i ich otoczenia	Utworzenie Domu Dziennego Pobytu dla seniorów	Planowane jest utworzenie Dziennego Domu Pobytu Seniora. Placówka będzie służyć wsparciu osób starszych poprzez zapewnienie opieki dziennej, działań aktywizujących, rehabilitacyjnych oraz integracyjnych. Celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości życia seniorów, przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu i samotności, a także stworzenie przestrzeni sprzyjającej budowaniu więzi międzypokoleniowych oraz aktywnemu uczestnictwu osób starszych w życiu lokalnej społeczności.	Utworzenie i uruchomienie Dziennego Domu Pobytu Seniora do 2030 roku; liczba osób objętych wsparciem.	UG, OPS/CUS	W latach 2020–2025 realizowano działania w ramach projektu „Dzienny Dom Opieki Medycznej” finansowanego z programu „Usługi społeczne i opieka medyczna dla mieszkańców Wielkopolski”. Seniorzy zgłaszają potrzebę utworzenia placówki na terenie gminy.	Środki własne oraz środki zewnętrzne
		Wspieranie różnych podmiotów w zatrudnianiu animatorów osób starszych, asystentów i/lub opiekunów osób starszych	Wspieranie działań instytucji i organizacji świadczących usługi opiekuńcze dla seniorów poprzez współfinansowanie lub organizację zatrudnienia opiekunów, animatorów aktywności senioralnej oraz asystentów osób niesamodzielnych. Działanie ma na celu poprawę jakości życia osób starszych znajdujących się w słabej kondycji fizycznej lub psychicznej.	Liczba zatrudnionych opiekunów, animatorów i asystentów osób starszych; liczba seniorów objętych wsparciem.	UG, OPS/CUS, NGO	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne
		Tworzenie wolontariatu działającego na rzecz osób starszych – samopomoc sąsiedzka	Rozwój lokalnych inicjatyw wolontariackich wspierających osoby starsze w codziennym funkcjonowaniu, m.in. poprzez pomoc w zakupach, załatwianiu spraw urzędowych, organizację czasu wolnego czy działania integracyjne. Program ma wzmacniać więzi społeczne i przeciwdziałać wykluczeniu seniorów.	Liczba osób objętych pomocą wolontariacką; liczba wolontariuszy zaangażowanych w działania na rzecz seniorów.	UG, OPS/CUS, NGO	Zadanie nierozpoczęte	Środki własne oraz środki zewnętrzne

		Wdrożenie systemu teleopieki	Rozwój usług teleopieki dla seniorów poprzez wyposażenie osób starszych w urządzenia monitorujące stan zdrowia i bezpieczeństwo, umożliwiające szybki kontakt z opiekunami lub służbami ratunkowymi. System ma zwiększyć poczucie bezpieczeństwa i umożliwić dłuższe samodzielne funkcjonowanie seniorów w miejscu zamieszkania.	Liczba osób korzystających z systemu.	UG, OPS/CUS, NGO	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne
		Wspieranie osób opiekujących się osobami starszymi	Organizacja działań wspierających opiekunów osób starszych, w tym poradnictwa, grup wsparcia, szkoleń oraz programów opieki wytnieniowej. Celem jest ograniczenie przeciążenia opiekunów oraz poprawa jakości opieki nad seniorami.	Realizacja programu opieki wytnieniowej dla opiekunów; liczba rodzin objętych wsparciem.	OPS/CUS	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne
		Wspieranie organizacji działających na rzecz seniorów, w tym klubów seniora	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i klubami seniora poprzez udzielanie dotacji oraz wsparcia organizacyjnego na realizację działań aktywizujących, integracyjnych i edukacyjnych dla osób starszych.	Ogłoszenie minimum jednego konkursu dotacyjnego rocznie; liczba organizacji objętych wsparciem.	UG, OPS/CUS, NGO, Kluby Seniora	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne
III.	Utrzymanie sprawności fizycznej osób starszych	Akademia Seniora – działania zwiększające aktywność fizyczną, wzrost świadomości znaczenia ruchu dla zdrowia oraz rozwój infrastruktury z uwzględnieniem form aktywności dostosowanych do potrzeb seniorów	Organizacja zajęć ruchowych raz w tygodniu dla seniorów, we wszystkich obiektach GOK Komorniki, z wyjątkiem CTiK, gdzie zajęcia odbywają się trzy razy w tygodniu obejmujących gimnastykę, ćwiczenia ogólnousprawniające, prowadzone przez wykwalifikowanych instruktorów i rehabilitantów. Program ma na celu poprawę kondycji fizycznej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz promowanie zdrowego stylu życia wśród osób starszych.	Liczba prowadzonych zajęć ruchowych; liczba uczestników programu; częstotliwość organizowanych zajęć.	GOSiR	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne
		Organizacja marszów Nordic Walking oraz rajdów rowerowych	Organizacja raz w miesiącu marszów Nordic Walking oraz rajdów rowerowych (z wyłączeniem przerwy wakacyjnej) dla seniorów z udziałem instruktorów i animatorów aktywności fizycznej. Wydarzenia mają integrować mieszkańców, wspierać aktywność ruchową oraz promować zdrowy tryb życia. Rajdy i marsze realizowane są zgodnie z kalendarzem wydarzeń pieszych i rowerowych Gminy Komorniki.	Liczba zorganizowanych marszów i rajdów; liczba uczestników wydarzeń.	GOSiR	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne

		Wspieranie rozwiązań zwiększających motywację seniorów do aktywności fizycznej i wyboru zachowań prozdrowotnych	Organizacja spotkań edukacyjnych, pogadań oraz konsultacji z rehabilitantami i specjalistami podczas wydarzeń senioralnych, zajęć gimnastycznych oraz rajdów Nordic Walking. Działania mają zwiększać świadomość zdrowotną seniorów oraz zachęcać do regularnej aktywności fizycznej.	Liczba spotkań edukacyjnych i konsultacji; liczba seniorów uczestniczących w działaniach prozdrowotnych.	OPS/CUS, GOSiR	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne
		Zapewnienie seniorom miejsc rekreacji ruchowej dla umożliwienia regularnej aktywności ruchowej	Rozbudowa oraz utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej dostosowanej do potrzeb osób starszych, w tym siłowni zewnętrznych, ścieżek spacerowych, terenów rekreacyjnych oraz miejsc do ćwiczeń i wypoczynku. Działanie ma umożliwić seniorom bezpieczne i regularne podejmowanie aktywności ruchowej w miejscu zamieszkania.	Liczba miejsc rekreacji wyposażonych w urządzenia zewnętrzne; liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów.	UG, GOSiR	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne
		Rozpowszechnienie informacji na temat oferty dla osób starszych w zakresie aktywności fizycznej	Promowanie dostępnej oferty zajęć sportowych, rekreacyjnych i zdrowotnych dla seniorów poprzez lokalne media, strony internetowe, media społecznościowe, plakaty oraz materiały informacyjne. Działanie ma zwiększyć dostęp seniorów do informacji o możliwościach aktywnego spędzania czasu.	Liczba i rodzaj przygotowanych materiałów promocyjnych; liczba kanałów informacyjnych wykorzystywanych do promocji.	UG, OPS/CUS, GOSiR	Zadanie realizowane	Środki własne
IV.	Zapewnienie warunków do budowania relacji międzypokoleniowych	Zapewnienie warunków do budowania relacji międzypokoleniowych	Organizowanie i promowanie przestrzeni do kontaktów społecznych o charakterze międzypokoleniowym	Liczba imprez o charakterze międzypokoleniowym	Instytucje Kultury, Szkoły, Przedszkola	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne
		Kreowanie wolontariatu młodzieżowego działającego na rzecz osób starszych	Kreowanie wolontariatu młodzieżowego działającego na rzecz osób starszych	Liczba wolontariuszy oraz liczba osób starszych objętych wsparciem. Zorganizowanie wolontariatu dla osób starszych potrzebujących pomocy w codziennym życiu	UG, GOK, OPS/CUS	Zadanie nierozpoczęte	Środki własne oraz środki zewnętrzne
V.	Zapewnienie dostępu do szerokiej oferty edukacyjnej i kulturalnej. Przeciwdziałanie	Kreowanie wizerunku nowoczesnego seniora zorientowanego w nowoczesnych technologiach	Organizowanie kursów i warsztatów z zakresu obsługi komputera, smartfona oraz korzystania z usług internetowych, bankowości elektronicznej i komunikatorów społecznościowych.	Liczba uczestników kursów i warsztatów z obsługi komputera oraz korzystania z usług internetowych	GOK, UG	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne

	wykluczeniu społecznemu osób starszych	Zwiększenie udziału seniorów w życiu kulturalnym gminy	Wprowadzenie ulg i preferencyjnych cen biletów na wydarzenia organizowane przez GOK w celu zwiększenia dostępności oferty kulturalnej dla seniorów.	Zastosowanie zniżek na biletowane imprezy organizowane przez GOK	GOK	Zadanie realizowane	Środki własne
		Urozmaicenie aktywności kulturalnej seniorów	Organizowanie spotkań integracyjnych, wykładów tematycznych, koncertów, występów artystycznych oraz wydarzeń kulturalnych skierowanych do osób starszych.	Liczba spotkań z ciekawymi ludźmi, wykładów, koncertów i imprez adresowanych do seniorów	UG, GOK	Zadanie realizowane	Środki własne
		Pomoc w organizowaniu dojazdu na gminne imprezy kulturalne seniorom z dalszych miejscowości	Organizacja oraz finansowanie transportu umożliwiającego seniorom udział w wydarzeniach kulturalnych i integracyjnych odbywających się na terenie gminy.	Liczba sfinansowanych dojazdów	UG, OPS/CUS, GOK, PUK	Zadanie realizowane	Środki własne
		Pomoc w realizacji wycieczek wyjazdowych organizowanych przez seniorów	Wspieranie organizacji wycieczek krajoznawczych poprzez dofinansowanie transportu oraz wyposażenie członków Klubów Seniora w materiały promocyjne, koszulki i gadżety integracyjne.	Dofinansowanie transportu na wycieczki krajoznawcze oraz wyposażenie członków Klubów Seniora w koszulki i gadżety	GOK, UG	Zadanie realizowane	Środki własne
		Wspieranie nieformalnej edukacji artystycznej służącej rozwijaniu talentów i pasji osób starszych oraz upowszechnianiu ich twórczości	Organizowanie warsztatów artystycznych, wystaw, koncertów oraz spotkań prezentujących twórczość seniorów i rozwijających ich zainteresowania.	Liczba spotkań, wystaw i koncertów	GOK	Zadanie realizowane	Środki własne
VI.	Zapewnienie seniorom wsparcia w życiu codziennym	Planowanie transportu komunikacji gminnej z uwzględnieniem potrzeb osób starszych	Uwzględnianie potrzeb seniorów przy planowaniu komunikacji gminnej, w szczególności w zakresie częstotliwości kursów, lokalizacji przystanków, godzin kursowania oraz likwidacji barier architektonicznych.	Zagwarantowanie stałego miejsca przedstawicielom seniorów w spotkaniach konsultacyjnych dotyczących komunikacji gminnej	UG , Rada Gminy	Zadanie realizowane	Środki własne
		Wdrożenie polityki informacyjnej	Zapewnienie seniorom bieżącego dostępu do informacji o działaniach, usługach i wydarzeniach poprzez stronę internetową gminy, aplikacje mobilne oraz materiały informacyjne.	Zapewnienie aktualnej informacji skierowanej do seniorów na stronie internetowej oraz za pomocą aplikacji	UG , GOK	Zadanie realizowane	Środki własne
		Promocja osób starszych – budowanie pozytywnego wizerunku osób starszych	Upowszechnianie informacji dotyczących praw seniorów, dostępnych usług i programów wsparcia oraz promowanie	Wydanie broszury informacyjnej dla seniorów (prawa	UG, OPS/CUS	Zadanie realizowane	Środki własne

			aktywności seniorów w lokalnej społeczności.	seniorów, dostępne usługi i programy)			
		Prowadzenie stałej rubryki poświęconej seniorom	Publikowanie informacji o inicjatywach, wydarzeniach i działaniach skierowanych do seniorów w lokalnej prasie i mediach gminnych.	Stała rubryka w „Nowinach Komornickich” poświęcona seniorom	UG , Nowiny Komornickie	Zadanie realizowane	Środki własne
		Udostępnienie zasobów materialnych gminy, w tym pomieszczeń dla organizacji senioralnych	Nieodpłatne udostępnianie sal, pomieszczeń i obiektów gminnych organizacjom senioralnym zgodnie z obowiązującym regulaminem.	Nieodpłatne udostępnianie obiektów zgodnie z regulaminem	GOK, OPS/CUS	Zadanie realizowane	Środki własne
		Karta Seniora	Program wspierający seniorów poprzez system ulg, zniżek i preferencji dostępnych na terenie gminy.	Umożliwienie seniorom korzystania ze zniżek i ulg oferowanych przez instytucje publiczne na terenie Gminy Komorniki oraz partnerów uczestniczących w programie	UG	Zadanie realizowane	Środki własne
VII.	Włączenie potencjału osób starszych w obszar aktywności społecznej	Zwiększenie udziału seniorów w procesach lokalnego planowania i decydowania	Włączanie przedstawicieli środowisk senioralnych w konsultacje społeczne, spotkania planistyczne oraz działania dotyczące rozwoju lokalnego i polityki senioralnej gminy.	Liczba spotkań z udziałem przedstawicieli seniorów	UG, Jednostki organizacyjne	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne
		Organizowanie przestrzeni publicznej z myślą o seniorach	Tworzenie i dostosowywanie miejsc sprzyjających integracji, odpoczynkowi oraz wspólnemu spędzaniu czasu przez osoby starsze, z uwzględnieniem ich potrzeb i dostępności przestrzeni.	Stworzenie miejsc do wspólnego spędzania czasu	UG , Jednostki organizacyjne, Kluby Seniora	Zadanie realizowane	Środki własne oraz środki zewnętrzne